

[P. Munch.]

Stat, som de allierede saa paa med Velvillie, fordi de ønskede at opretholde den, nemlig Østrig. Omfanget for Hærens Vedkommende i vort Forslag, svarer nogenlunde til den Ordning, som er fastslaaet for Østrigs Vedkommende, naar man tager Hensyn til Forskellen i Folketal og til, at Østrig for sit Vedkommende ikke har Brug for nogen Flaade.

Og med Hensyn til den af os foreslaaede Flaade er dette en Flaade, der forholdsvis er større end den, de allierede fastsatte for Tysklands Vedkommende, og jeg kan tilføje meget større end den Flaade, Finland efter Aftale med Folkeforbundet har Ret til at holde. Thi Forholdet er jo dette, at Finland som nyindtraadt Stat var forpligtet til at angive de Grænser, som den ikke maatte overskride med Hensyn til sit Militærvæsen, og der fastsattes en meget snævrere Grænse af Folkeforbundet for Finlands Vedkommende end den Grænse, der vilde blive ved Gennemførelsen af den Flaadeordning, vi anbefaler.

Med andre Ord, det Tomrum, her er Tale om, er i saa Fald et Tomrum, der i fuldt Omfang svarer til, hvad man andetsteds har ment fra Sejrherrernes Side i Krigen var naturligt og velbegrundet.

Men saa rettede det ærede Medlem ogsaa et Citat imod mig. Det var en Sætning fra en Artikel i 1907, hvori jeg havde talt om, at hvis vi i Overensstemmelse med vor naturlige Pligt undlod at spærre Store Bælt med Miner, Fæstninger eller lignende, vilde vi handle klogest og have bedst Betingelser for at holde os udenfor.

Den paagældende Artikel var fremkaldt ved de Rygter, som Bladet „Vort Land“ den Gang bragte frem om Forhandlinger med den tyske Generalstab og de samtidig foreliggende Forslag i Forsvarskommissionen. Rygterne om Forhandlingerne med Tyskland afviste jeg som fuldstændig utrolige. Selve Forslagene behandledes jo i den Tid i Forsvarskommissionen og sivede altsaa gennem den konservative Presse ud i den offentlige Debat, og disse Forslag gik ud paa at indrette Store Bælt saaledes, at man anlagde en Række Fæstningsanlæg derved, dertil knyttede en Række Mineanlæg og anbragte Dele af Flaaden der, saa at man til enhver Tid var rede til at forsvare Store Bælt. Denne Ordning kritiserede jeg, angreb den som farlig for Danmark.

Saa siger det ærede Medlem — og jeg mener, at det ikke er unaturligt, at han siger det —, at da saa Situationen kom i 1914, spærrede vi selv Store Bælt med Miner. Ja, det gjorde vi. Min Begrundelse derfor

laa i den forandrede Stilling. I 1907 gik jeg ud fra, at den engelske Flaade var den tyske Flaade saa langt overlegen, at et Forsøg paa Modstand ved Indtrængen i Store Bælt ikke var sandsynligt; i 1914 var det klart som Dagen, at den tyske Flaades Forhold til den engelske i højeste Grad var forandret med Hensyn til Styrke. Det var tillige klart, at Stillingen var en saadan, at Tyskland troede selv at kunne lægge Spærringen i Store Bælt, thi Tyskland havde begyndt at lægge denne Spærring.

Jeg drog — det har jeg ikke nogen Betænkning ved at sige — Lære af den forandrede Situation og handlede i Overensstemmelse dermed, og jeg satte i det paagældende Øjeblik alt ind paa at gennemtvinge dette Standpunkt paa Trods af den fanatiske Modstand, det fra mange Sider mødte. Men denne Afgørelse blev altsaa den Gang truffet, og at Synspunktet da var et andet paa Grund af forandrede Forhold end i 1907, vil jo i hvert Tilfælde ikke forbavse den ærede Taler, der saa gerne forstaar ogsaa andre, og som i sin Tale her forleden Dag sagde til os, at til Trods for, at vi i Øjeblikket ikke let ser nogen stor Forandring i den almindelige Situation siden 1922, saa mener han, som den Gang mente, at Tyngdepunktet maatte ligge i Jylland, dog nu, at det maa ligge paa Sjælland.

Naar den ærede Taler saa i øvrigt kom ind paa en stor Redegørelse for den udenrigspolitiske Situation, ja, saa vilde jeg for min Del ønske, at vi havde det saadan her i Folketinget, at vi en Gang om Aaret i hvert Fald, helst ved Samlingens Begyndelse, tog en almindelig Diskussion om de forskellige artede udenrigspolitiske Forhold, i Stedet for at blande dette i broget Forvirring ind i Forhandlingen under Finansloven og Forhandlingen om de forskellige militære Spørgsmaal, hvor vi dog aldrig kan faa Lejlighed til at tale det blot nogenlunde samlet igennem. Det er muligt, at vi under de forberedende Forhandlinger nu i det udenrigspolitiske Nævn kan faa tilrettelagt en saadan Behandling af disse Spørgsmaal i Fremtiden, men hidtil har vi jo ikke haft det, og der vil heller ikke være nogen Mulighed for nu at gaa meget stærkt ind paa, hvad det ærede Medlem i saa Henseende udtalte.

Enkelte Ting ønsker jeg dog at sige. Det ærede Medlem understregede stærkt en Udtalelse af den svenske Politiker og Retslærde Marks von Würtemberg, og i Forbindelse dermed skildrede det ærede Medlem, hvorledes vi sad her i Efteraarssdagene 1918, ja, endda havde begyndt paa et tidligere Tidspunkt, medens Kampen